

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 497/2020
24.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљене – адвоката Димитра Крстева и адвоката Радислава Маравића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Пожаревцу, 2К бр.8/19 од 31.07.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.789/19 од 27.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 24. јуна 2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљене АА – адвоката Димитра Крстева и адвоката Радислава Маравића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Пожаревцу, 2К бр.8/19 од 31.07.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.789/19 од 27.11.2019. године и то захтев браниоца Радислава Маравића у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, а захтев браниоца Димитра Крстева у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу исти захтеви **ОДБАЦУЈУ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу 2К бр.8/19 од 31.07.2019. године, окривљена АА оглашена је кривом због извршења једног кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ и једног продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, па пошто су јој применом одредаба чланова 56. и 57. КЗ за свако кривично дело претходно утврђене појединачне казне затвора у трајању од по једне године и седам месеци, окривљена је на основу члана 60. КЗ осуђена на јединствену казну затвора у трајању од три године. У ову казну, окривљеној је урачунато време проведено у притвору од 08.10.2011. године до 01.03.2012. године.

Истовремено, на основу одредаба чланова 50. и 51. КЗ, окривљена је због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ осуђена на новчану казну у износу од 200.000,00 динара и одређено је да је ову казну дужна да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, те да уколико не плати новчану казну у одређеном року, иста ће бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Окривљена је обавезана да на име паушала плати суду износ од 10.000,00 динара у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, те да Републици Србији на име пореских обавеза исплати новчани износ од 57.706.732,09 динара, у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Истовремено је одређено да ће о висини трошкова кривичног поступка које ће окривљена бити обавезана да плати у корист буџетских средстава суда и буџетских средстава ВЈТ-а Пожаревац, суд одлучити накнадно, посебним решењем, а оштећени су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.789/19 од 27.11.2019. године, делимичним усвајањем жалбе бранилаца окривљене АА – адвоката Димитра Крстева и адвоката Радислава Маравића, пресуда Вишег суда у Пожаревцу 2К бр.8/19 од 31.07.2019. године преиначена је у погледу одлуке о казни, тако што су окривљеној АА, за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ и продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, због којих је оглашена кривом првостепеном пресудом, утврђене казне затвора у трајању од по једне године, док је за продужено кривично дело пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ задржана као правилно утврђена новчана казна у одређеном износу од 200.000,00 динара, након чега је окривљена применом члана 60. КЗ осуђена на јединствену казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, у коју казну јој је урачунато време проведено у притвору од 08.10.2011. године до 01.03.2012. године, те на новчану казну у одређеном износу од 200.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од три месеца, а ако не плати новчану казну у одређеном року, суд ће новчану казну заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, док су жалбе бранилаца окривљене у осталом делу одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости, поднели су:

-бранилац окривљене АА – адвокат Димитар Крстев, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 418. став 1. и члана 424. став 1. тачка 1), 2) и 6) ЗКП, те због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 22. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев;

-бранилац окривљене АА – адвокат Радислав Маравић, због повреде закона, не наводећи конкретно о којој повреди закона се ради, с тим што из образложења произлази да указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став

1. тачка 1) ЗКП и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, те на повреду људских права и слобода које су зајемчене Уставом РС, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и преиначи побијане пресуде тако што ће према окривљеној одбити оптужбу у односу на оба кривична дела.

Врховни касациони суд доставио је по примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљене Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је на седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те је након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца Димитра Крстева је неоснован у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен, док је захтев браниоца Радислава Маравића неоснован, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, док у осталом делу нема законом прописан садржај.

По оцени овога суда, неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Димитра Крстева указује да је нижестепеним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и с тим у вези наводи да „у радњама окривљене нема елемената кривичног дела из члана 227. КЗ, зато што је у питању грађанско-правни уговорни однос... а на страни окривљене нема умишљаја као битног елемента кривичног дела у питању“.

Супротно изложеним наводима захтева, Врховни касациони суд налази да су у изреци правноснажне пресуде, у ставу 1, описани сви субјективни и објективни елементи кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ, због ког је окривљена оглашена кривом, а како то правилно закључује и другостепени суд у својој одлуци. Исте наводе бранилац је истицао и у жалби поднетој против првостепене пресуде, а приликом доношења одлуке Апелациони суд у Крагујевцу као другостепени, оценио је ове жалбене наводе неоснованим и на страни 4. став 1, 2, 3. и 4. и страни 5. став 1 изнео јасне разлоге због чега налази да се у радњама окривљене, које су описане под тачком 1, изреке првостепене пресуде, наведене све чињенице и околности које представљају законска обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ, као и због чега су неосновани наводи жалбе да се у конкретном случају ради о грађанско - правном односу, и да на страни окривљене није било умишљаја и намере да наплатом од купаца за себе и предузеће прибави противправну имовинску корист. Ове разлоге Врховни касациони суд у свему прихвата као правилне, и у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на њих и упућује.

У захтеву за заштиту законитости браниоца Радислава Маравића, указује се на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, а с тим у вези истиче да је „олако изражен став првостепеног суда“, да је окривљена извршила једно продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става

1. КЗ, већ да се у конкретном случају може радити само о кривичном делу злоупотребе положаја одговорног лица из члана 227. став 1. КЗ. Према ставу браниоца, с обзиром на постојање идентитета сваког купца понаособ, суд није могао сабрати износ противправно прибављене имовинске користи, већ се ради о више самосталних радњи извршења, које су обухватале наплаћивање новчаних износа од оштећених на основу уговора о купопродаји станова и локала, те се ради о више посебних кривичних дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 1. КЗ, а у ком случају је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења.

Исти наводи захтева за заштиту законитости, истицани су и у жалби поднетој против првостепене пресуде, па како је Апелациони суд у Крагујевцу, као другостепени, у својој одлуци на страни 5, став 3. и 4. изнео јасне разлоге због чега налази да се у конкретном случају ради о јединственом кривичном делу, које је извршено са више радњи предузетих у континуитету, које се не могу посматрати саме за себе, налазећи да је ове радње првостепени суд правилно правно квалификовао као кривично дело из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ, а које разлоге и овај суд у свему прихвата као правилне, то на њих у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП и упућује.

И по оцени овога суда, првостепени суд је правилно поступио када је радње окривљене описане под тачком 1. изреке пресуде правно квалификовао као кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ, а не као кривично дело из члана 227. став 1. КЗ, па имајући у виду да се у том случају застарелост рачуна у односу на последњу предузету противправну радњу (04.10.2011. године), те да је за кривично дело из члана 227. став 3. КЗ прописана казна затвора од две до десет година, то у конкретном случају у смислу члана 103. тачка 4. у вези члана 104. став 6. КЗ, апсолутна застарелост кривичног гоњења наступа тек протеком дана 04.10.2031. године.

Стога су наводи захтева за заштиту законитости браниоца Радислава Маравића, у овом делу оцењени неоснованим.

У истом захтеву истиче се и да, када је у питању кривично дело пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. КЗ „дошло до грешке у оптужењу и пресуђењу“, јер је наводно избегнут порез за сваку годину, од 2006 до 2011. године, сабран у укупан износ, након чега су радње окривљене описане под тачком 2. изреке правно квалификоване као једно продужено кривично дело пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. КЗ, и поред тога што се, према ставу браниоца, простим сабирањем наводно неуплаћеног пореза за пар година кривично дело не може квалификовати као једно кривично дело пореске утаје.

И ови наводи захтева за заштиту законитости, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, истицани су у жалби против првостепене пресуде, па имајући у виду да је другостепени суд ове жалбене наводе оценио неоснованим и у својој пресуди на страни 6. став 3, 4, 5, 6. и 7. и страни 7. став 1, 2, 3. и 4. те страни 8, став 1. с тим у вези изнео јасне и довољне разлоге због чега налази да су радње окривљене описане под тачком 2, изреке правилно правно квалификоване као једно продужено кривично дело пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. КЗ, то су наводи захтева и у овом делу оцењени неоснованим.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљене – адвокат Димитар Крстев у захтеву истиче и да у радњама окривљене описаним под тачком 1) изреке нема противправности, па самим тим ни елемената предметног кривичног дела, јер је уплата на текући рачун законита уплата. Међутим, иако ова повреда у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, захтев је у овом делу одбачен као недозвољен, имајући у виду да изложеним наводима захтева бранилац окривљене у суштини износи сопствену оцену доказа и сопствени закључак да у радњама окривљене нема противправности.

У истом захтеву, наводи се и да из налаза и мишљења вештака финансијске струке, те исказа саслушаних сведока и одбране окривљене произлази да је све одлуке у вези са пословањем предузећа доносио супруг окривљене – ББ и да је искључиво он располагао новцем од продаје станова, те да није тачно да је окривљена прикрила податке који се односе на утврђивање обавезе избегавања плаћања пореза, нити је сачињавала уговоре о купопродаји станова, већ су то чинили адвокати. Изложеним наводима се по оцени овога суда у суштини указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа, што такође у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представља законом дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца због повреде закона.

Најзад, истим захтевом указује се на повреду одредаба чланова 418. став 1. и 424. став 1. тачка 1), 2) и 6) ЗКП, које повреде у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представљају законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљенима преко бранилаца.

Из наведених разлога, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Димитра Крстева, у преосталом делу одбачен је као недозвољен.

И у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене – адвоката Радислава Маравића, наводи се да је све послове у вези са градњом и продајом станова и пословног простора вршио сада пок. супруг окривљене, ББ, и да стога на страни окривљене није било ни свести а ни хтења да изврши предметна кривична дела, те да је новац примљен на име купопродаје станова и пословног простора реинвестиран или у градњу или у раздруживање зајмова, а што говори у прилог томе да у конкретном случају нема противправне имовинске користи. Како се изложеним наводима захтева указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа, што у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представља законом дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца, то је захтев браниоца Радислава Маравића у овом делу одбачен као недозвољен.

Поред тога, исти бранилац у уводу захтева указује и на повреду људских права и слобода зајемчених Уставом РС, међутим како бранилац уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људских права и слобода окривљене, како је то прописано одредбом члана 484. ЗКП, то је Врховни касациони суд у овом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљене одбацио, налазећи да нема законом прописан садржај.

Са изнетих разлога, а на основу одредбе члана 491. став 1. и 2. ЗКП, у делу у којем су захтеви одбијени као неосновани, те на основу одредаба чланова 487. став 1. тач.2) и 3) ЗКП, у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП, у делу у којем су захтеви одбачени, донета је одлука као у изреци.

Записничар – саветник
Снежана Меденица,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа – судија
Невенка Важић,с.р.